

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра кримінально-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

« 29 » серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

КРИМІНАЛІСТИКА

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право
вид дисципліни	за вибором
факультет	юридичний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

“28” серпня 2024 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Шайтуро О. П. доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 року

Виконуючий обов'язки завідуючого кафедрою кримінально-правових дисциплін

Гліб Рибалко

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми Право

Гарант освітньої професійної програми Право

Дмитро ЛУК'ЯНЕЦЬ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол № 1 від “28” серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії юридичного факультету

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Криміналістика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців з вищою освітою першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 081 Право

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння студентами криміналістичними знаннями та отримання належних практичних навичок, оскільки вони є обов'язковими для слідчого (органу досудового розслідування), прокурора, судді, адвоката, адже виконувані ними функції безпосередньо пов'язані із застосуванням саме цих знань. Криміналістичні знання потрібні кожному юристу, так як дозволяють йому пізнати у деталях весь комплексний процес розкриття та розслідування будь-якого злочину, усвідомити систему засобів та методів криміналістичної техніки, озброїтися інформацією, щодо тактики слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій, а також засвоїти методику розслідування різних видів злочинів. Мета криміналістики як навчальної дисципліни – засвоєння студентами найбільш ефективних прийомів, методів та засобів розкриття і розслідування злочинів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни полягають у формуванні таких інтегральних, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

У межах формування ЗК-1 (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу):

- **знати:** формально-логічні методи пізнання комплексного процесу розкриття та розслідування будь-якого злочину, систему засобів та методів криміналістичної техніки, інформацію, щодо тактики слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій, а також методику розслідування різних видів злочинів;
- **вміти:** розглядати окремі сторони та властивості складових частин злочину, аналізувати слідову картину злочину на основі знань про закономірні зв'язки між елементами механізму вчинення злочину; використати самостійно техніко-криміналістичні засоби з пошуку, виявлення, фіксації, переміщення та зберігання речових слідів-доказів злочину; будувати та перевіряти криміналістичні версії; складати криміналістичні прогнози та планувати розслідування злочину;
- **володіти навичками:** правильного використання методів пізнання у своїй практичній діяльності, здійснювати аналіз слідчої ситуації, письмового й усного представлення наукового та практичного матеріалу та аргументування, тактично та стратегічно будувати алгоритм розслідування злочину.

У межах формування ЗК-2 (здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях):

- **знати:** ознаки злочину та інших видів кримінально значущої поведінки, їх склад, види й засоби тлумачення норм законодавства про кримінальну відповідальність, а також основи кримінально-процесуальної діяльності, положень криміналістичної тактики та методики;
- **вміти:** співвідносити фактичні дані про обставини, які можуть містити ознаки кримінальних правопорушень, із положеннями кримінально-правових норм,

озброїтися інформацією, щодо тактики слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій для здійснення кримінально-процесуальної діяльності з розслідування та розкриття злочинів;

- **володіти навичками:** аргументації власної правової позиції з питань кримінально-правової оцінки вчиненого злочину та здійснення активних дій у рамках кримінально-процесуального законодавства щодо його розслідування та розкриття.

У межах формування ЗК-3 (знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності):

- **знати:** поняття предмету і системи криміналістики, функції і завдання криміналістики, історію криміналістики, криміналістичну характеристику злочинів, методи криміналістики, а також алгоритм, способи та методи протидії злочинності у сучасних умовах;
- **вміти:** усвідомлювати соціальне навантаження на криміналістичну науку при правоохоронній, правозастосовній, правотворчій діяльності, узагальнювати криміналістичні знання для розв'язання практичних завдань, реалізовувати тактичні прийоми слідчих (розшукових) дій та криміналістичну методику розкриття злочинів на практиці;
- **володіти навичками:** інтерпретації та узагальнення соціо-психологічних детермінантів злочинності та основ організації і планування розслідування; правильно здійснювати аналіз слідчої ситуації, будувати та перевіряти криміналістичні версії, складати криміналістичні прогнози та планувати розслідування злочину, тактично та стратегічно будувати алгоритм розслідування злочину.

У межах формування ЗК-6 (навички використання інформаційних і комунікаційних технологій):

- **знати:** зміст Кримінального кодексу України, Кримінально-процесуального кодексу України, ЗУ «про оперативно-розшукову діяльність», «судову експертизу», зміст конкретних статей і окремих розділів, які їх утворюють;
- **вміти:** самостійно реалізовувати норми кримінального та кримінально-процесуального закону в професійній діяльності, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації;
- **володіти навичками:** пояснення й роз'яснення змісту кримінального та кримінально-процесуального закону, його окремих норм, правильного тлумачення та застосування нормативно-правових актів.

У межах формування СК-8 (знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права):

- **знати:** зміст і нормативну регламентацію інститутів кримінально-процесуального права, зокрема, засади верховенства права та законності, публічності та диспозитивності, поваги до людської гідності та ін.;
- **вміти:** реалізовувати кримінально-процесуальні норми та здійснювати свої професійні та громадські обов'язки відповідно до законодавства України;
- **володіти навичками:** виявлення й усунення причин і результатів помилок при застосуванні норм кримінально-процесуального права у власній діяльності й у діяльності інших осіб.

У межах формування СК-10 (знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання):

- **знати:** особливості формування та прийняття обґрунтованих рішень у трудовому колективі, методи спілкування в конфліктних ситуаціях, типи темпераментів людей та методи психологічного впливу на них, принципи побудови оперативно-розшукових підрозділів, ієрархічний розподіл їх повноважень;
- **вміти:** реалізовувати соціально-психологічні навички, спілкування з різним контингентом громадян, самостійно планувати робочий час, ставити задачі, координувати свою діяльність з різними службами та відомствами з протидії злочинності;
- **володіти навичками:** реалізації норм кримінально-процесуального права з урахуванням його внутрішньосистемних зв'язків з іншими галузями права, загально визнаними принципами й нормами міжнародного права, взаємодії з громадськістю, ЗМІ при розслідування злочинів, використання інформаційно-довідкового забезпечення розкриття і розслідування злочинів.

У межах формування СК-12 (здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції):

- **знати:** ознаки злочину та інших видів кримінально значущої поведінки, їх склад, види й засоби тлумачення норм законодавства про кримінальну відповідальність, а також основи кримінально-процесуальної діяльності, положень криміналістичної тактики та методики, систему засобів та методів криміналістичної техніки, інформацію, щодо тактики слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій, а також методичку розслідування різних видів злочинів;
- **вміти:** обирати тактику слідчих (розшукових) дій та тактичних операцій які необхідно застосовувати під час прийняття юридично обґрунтованих рішень у кримінальному провадженні;
- **володіти навичками:** грамотного, обґрунтованого й точного формулювання кримінально-правової оцінки проблемних ситуацій, аргументації власної правової позиції з питань кримінально-правової оцінки вчиненого злочину та здійснення активних дій у рамках кримінально-процесуального законодавства щодо його розслідування та розкриття, правильного використання методів пізнання у своїй практичній діяльності, здійснювати аналіз слідчої ситуації, письмового й усного представлення наукового та практичного матеріалу та аргументування, тактично та стратегічно будувати алгоритм розслідування злочину.

1.3. Кількість кредитів – 6

1.4. Загальна кількість годин - 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
7-й	7-й

Лекції	
32 год.	6 год.
Семінарські заняття	
32 год.	4 год.
Самостійна робота	
86 год.	140 год.

1.6. Програмні результати навчання:

ПРН-1: Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин;

ПРН-3: Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;

ПРН-4: Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

ПРН-5: Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;

ПРН-7: Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами;

ПРН-9: Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій;

ПРН-15: Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

ПРН-22: Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

знати: поняття предмету і системи криміналістики, функції і завдання криміналістики; історія криміналістики; криміналістична характеристика злочинів; методи криміналістики; криміналістична діагностика та ідентифікація; криміналістичні версії та прогнозування; використання спеціальних знань у розкритті і розслідуванні злочинів; взаємодія слідчого з оперативно-розшуковими апаратами; використання допомоги громадськості; інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів; положення криміналістичної техніки; положення криміналістичної тактики; положення криміналістичної методики; віктимологічна теорія; латентна злочинність; теорія причин злочинності; теорія особи злочинності; теорія протидії злочинності; окремі види злочинності;

вміти: застосовувати усвідомлення соціального навантаження на криміналістичну науку при правоохоронній, правозастосовній, правотворчій діяльності; криміналістичні знання для розв'язання практичних завдань; компетентності з інтерпретації та узагальнення соціо-психологічних детермінантів злочинності та основ організації і планування розслідування; правильно здійснювати аналіз слідчої ситуації; компетентності з письмового й усного представлення наукового та практичного матеріалу та аргументування; будувати та перевіряти криміналістичні версії; складати криміналістичні прогнози та планувати розслідування злочину; тактично та стратегічно будувати алгоритм розслідування злочину;

володіти навичками: самостійно скласти криміналістичну характеристику злочину; аналізувати слідову картину злочину на основі знань про закономірні зв'язки між елементами механізму вчинення злочину; використати самостійно техніко-криміналістичні засоби з пошуку, виявлення, фіксації, переміщення та зберігання речових

слідів-доказів злочину; вміння реалізувати методи взаємодії зі спеціалістами та експертами; організувати та провести огляд місця події, допит, обшук, слідчий експеримент, відтворення обстановки і обставини події, пред'явлення для впізнання; здійснити тактичні операції та комбінації; навички вирішення слідчих ситуацій при розслідуванні окремих видів злочинів; навички виявлення ознак приховування злочину та вміння протидіяти окремим способам приховування; будувати та перевіряти криміналістичні версії; вжити конкретні заходи з організації та планування розслідування окремого виду злочину; реалізувати першочергові та наступні слідчі дії та ОРМ при розслідуванні окремого виду злочину; навички взаємодії з громадськістю, ЗМІ при розслідуванні злочинів; навички використання інформаційно-довідкового забезпечення розкриття і розслідування злочинів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА. Загальнотеоретичні положення криміналістики.

Тема 1-2. Об'єкт, предмет і методи криміналістики. Система і задачі криміналістики.

Вступна лекція

Вивчення будь-якої науки (навчальної дисципліни) завжди починається зі з'ясування її предмету і методів. Розуміння предмету криміналістики дозволяє чітко визначити її зміст, систему і, відповідно, місце в професійній підготовці юриста.

Особливістю криміналістики є те, що її предмет знаходиться в двох протилежних видах людської діяльності: 1) кримінальній діяльності (вчинення злочинів); 2) діяльності по виявленню і розслідуванні злочинів. Вивчаючи свій предмет криміналістика накопичує знання (наукові положення) і формує практичні рекомендації, необхідні для ефективної діяльності правоохоронних органів по боротьбі зі злочинністю.

При самостійній роботі по вивченню рекомендованої літератури студенту потрібно уявити суттєвість предмету криміналістики та його відмінність від предметів суміжних наук (кримінального права, кримінального процесу, кримінології), зробити відповідні виписки у робочих зошитах.

Тема 3. Криміналістична діагностика та ідентифікація

Інформаційна лекція

Вихідним положенням для заняття по даній темі є положення про розслідування злочину як процесу пізнання події минулого, що протікає у формі доказування. Особливість пізнання злочину як події минулого обумовлює використання таких методів, що дістали назву діагностики та ідентифікації (ототожнювання).

Тема 4. Криміналістичні версії та прогнозування

Тематична лекція

Для заняття по даній темі вихідним є положення про особливості процесу пізнання при розслідуванні злочину, які полягають в тому, що слідчий (орган досудового розслідування) при розслідуванні частіше всього має справу з наслідками (слідами) злочину, який мав місце в минулому. Розібратися в цих наслідках, встановити їх

походження буває дуже важко. В таких складних, інформаційно невизначених ситуаціях запорукою успіху є використання гіпотетичного методу пізнання, який в криміналістиці одержав назву- версії. Велике значення має і прогнозування поведінки злочинця.

Тема 5. Використання спеціальних знань у розкритті і розслідуванні злочинів.

Інформаційна лекція

Метою заняття є засвоєння студентами основних положень, необхідних для виконання практичних завдань, пов'язаних з оглядом речових доказів і призначенням криміналістичних експертиз за темами “Сліди рук”, “Сліди ніг” та ін.

Знання іменуються “спеціальними” для їхнього розрізнення від юридичних (правових) знань, якими зобов'язаний володіти слідчий. Законодавець під спеціальними має на увазі знання в області техніки, науки, мистецтва й ін. (ст.69-72 КПК).

До процесуального відносяться форми застосування спеціальних знань які прямо зазначені в Кримінально-процесуальному кодексі. Найважливішими з них є провадження криміналістичних і інших судових експертиз, а також залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій. Необхідно зрозуміти різницю між процесуальними функціями спеціаліста (ст.71 КПК) і експерта (ст.69 КПК). Спеціаліст є помічником слідчого при пошуку, фіксації, вилученні слідів злочину під час проведення слідчих (розшукових) дій. Експерт є самостійною процесуальною фігурою. У своєму висновку експерт відмічає дослідження, які були їм проведені для дачі обґрунтованої відповіді на поставлені слідчим питання.

Непроцесуальними є форми застосування спеціальних знань особами, що їх використовують, які не мають процесуальних прав, обов'язків і не несуть кримінальної відповідальності, або ті, які в загалі не знайшли відображення в Кримінально-процесуальному кодексі. Однак непроцесуальне застосування спеціальних знань необхідно для правильного вирішення питання про відкриття кримінального провадження або для оперативного одержання необхідної для розслідування справи інформації.

Тема 6-7. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами та іншими службами органів внутрішніх справ. Використання допомоги громадськості і засобів масової інформації в розкритті і розслідуванні злочинів.

Інформаційна лекція

Розкриття і розслідування злочинів - це багатогранна діяльність, в якій беруть участь чи сприяють їй різні підрозділи органів внутрішніх справ. Успіх у розслідуванні злочинів залежить перш за все від ефективності взаємодії слідчого з оперативно-розшуковими апаратами, оскільки слідчі (розшукові) дії та оперативно-розшукові заходи повинні органічно поєднуватись.

Тема 8. Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів (обліки).

Інформаційна лекція

Діяльність підрозділів правоохоронних органів України по реєстрації певних об'єктів (судимих осіб; осіб, схильних до правопорушень; зниклих безвісти, невідомих трупів; слідів з місць нерозкритих злочинів; підроблених грошей та ін.) має своєю метою сприяння розкриттю і розслідуванню злочинів шляхом своєчасного надання облікової інформації.

Варто уявити, що, наприклад, в МВС діяльність з кримінальної реєстрації виконують два підрозділи: Управління оперативної інформації та Науково-дослідні експертно-криміналістичні центри.

Ця діяльність і порядок використання інформації регламентується відомчими нормативними актами Міністерства внутрішніх справ, які містять вихідні положення по даній темі.

Розділ 2. Криміналістична техніка.

Тема 9. Загальні положення криміналістичної техніки.

Тематична лекція

При вивченні теми необхідно засвоїти правові основи використання технічних засобів в розслідуванні злочинів, поняття технічного засобу, технічного прийому, похідних речових доказів. Слід розглянути умови доказового значення результатів використання технічних засобів. Ознайомитися з комплектами технічних засобів, що використовуються слідчим, спеціалістом - криміналістом при проведенні слідчих (розшукових) дій, а також технічні засоби і методи, що застосовуються в експертних лабораторних дослідженнях.

Тема 10. Криміналістична фотографія, звуко- і відеозапис.

Тематична лекція

Для даного заняття вихідними є положення, сформульовані в КПК України про умови і порядок використання фотографування, звуко- і відеозапису. При обговоренні цих питань звертається увага на залучення спеціаліста до участі в проведенні слідчих (розшукових) дій і надання допомоги слідчому (ст. 71 КПК).

Тема 11-15. Криміналістична трасологія.

Тематична лекція

Тема має базовий характер для наступних тем, у яких розглядаються окремі види слідів. Студенти повинні засвоїти, що кожний злочин залишає в навколишньому середовищі певні зміни, які позначаються узагальнюючим поняттям "сліди". Вони є носіями інформації, на основі якої можна встановити обставини злочину і осіб, що його скоїли. Особливо велике значення мають сліди-відбитки, по яких можливо розшукати й ідентифікувати конкретний об'єкт – людину чи предмет, які мають відношення до розслідуваного злочину.

Тема 16. Криміналістичне дослідження зброї, вибухових речовин, пристроїв та слідів їх застосування.

Тематична лекція

Тематика розрахована на засвоєння студентами коло об'єктів, які досліджуються також балістичною експертизою, вивчення сутності її предмету (можливості рішення різноманітних питань). Традиційно в судовій балістиці розглядається різного типу вогнепальна зброя (у тому числі саморобного виготовлення), боеприпаси і їхні компоненти, сліди застосування вогнепальної зброї, утворені в результаті пострілу. Слід звернути увагу на особливості слідів застосування вибухових пристроїв при вчиненні злочинів, а також особливості дослідження холодної зброї.

Дослідження об'єктів слідчим і спеціалістом може проводитися як на місці їхнього виявлення для одержання орієнтуючої інформації про шукані об'єкти (попереднє дослідження), так і судовим експертом при провадженні експертизи.

Тема 17. Мікрооб'єкти, запахові сліди, вироби та матеріали як сліди злочину.

Тематична лекція

Речовими доказами часто є різні вироби, їхні фрагменти, частини або частки, що відокремилися від них. Ці вироби виготовлені з металів, скла, фарби, гуми та ін. У ході здійснення кримінального провадження у відношенні виробів, їхніх частин, часток ставляться діагностичні й ідентифікаційні задачі.

Особливого роду об'єктами є запахові сліди. Розглядаються технічні способи консервації слідів запаху і можливості їхнього використання в розслідуванні злочинів.

Тема 18. Техніко-криміналістичне дослідження документів.

Тематична лекція

Слід уявити різницю між “документом-речовим доказом” та “іншими документами”. Документи-речові докази несуть на себе сліди злочину, були предметом посягання або використовувались як знаряддя злочину. Залежно від матеріального носія вони диференціюються на паперові, фото-, аудіо-, відео-, електронні документи. Всі вони вимагають спеціальних правил поводження.

Необхідно повторити існуючі способи повної та часткової підробки документів.

Ознайомившись з довідковою літературою треба засвоїти ознаки підробки документів і порядок їхнього опису в протоколах слідчих (розшукових) дій.

Варто засвоїти, що техніко-криміналістичним дослідженням документів рішення приймаються різноманітні діагностичні й ідентифікаційні задачі, що зв'язані з виготовленням документів і їхнім існуванням. Діагностичні дослідження спрямовані на встановлення способів виготовлення документів виду використаного устаткування, пристроїв; наявності і способів матеріальної підробки документів; виявленням невидимих і слабовидимих записів та ін. Ідентифікаційні дослідження пов'язані з ототожненням об'єктів, на яких були виготовлені документи чи їхні реквізити.

Тема 19. Криміналістичне дослідження письма.

Тематична лекція

Необхідно уявити, що в письмових документах розрізняють смислову сторону (письмову мову) і почерк, яким виконаний текст. У зв'язку з цим існують два напрямки дослідження письмових документів – криміналістичне авторознавство і почеркознавство. У рамках першого напрямку вивчаються ознаки письмової мови автора документа, що відтворилися в тексті: граматичні, стилістичні, семантичні та ін. У почеркознавстві вивчають графічну сторону письма – почерк виконавця документа. Серед загальних ознак почерку виділяють виробленість, нахил, зв'язність, розмір букв, складність, топографічні й інші ознаки. Часткові ознаки почерку характеризують індивідуальні особливості рухів виконавця.

Тема 20. Криміналістичне ототожнювання людини за ознаками зовнішності.

Тематична лекція

Необхідно засвоїти основні терміни криміналістичного вчення про зовнішність людини: поняття зовнішності, елементів і ознак зовнішності. У криміналістиці поняття зовнішності людини включає сукупність елементів і ознак будови його тіла і речей, що носяться. Необхідно розрізняти власні і супутні ознаки зовнішності, особливі і помітні прикмети. Криміналістична класифікація ознак зовнішності включає три групи: загальнофізичні (стать, вік, зріст, расова належність та ін.); анатомічні ознаки тіла людини; функціональні (хода, мова, міміка тощо). Найбільш повний опис ознак проводиться методом словесного портрета. Варто зрозуміти в чому є особливість опису зовнішності людини методом словесного портрета і її відмінність від повсякденного опису. При вивченні теми треба розрізняти види суб'єктивних портретів: мальовані, мальовано-композиційні, фото-композиційні.

Розділ 3. Криміналістична тактика.

Тема 21. Загальні положення криміналістичної тактики.

Вступна лекція

Криміналістична тактика є частиною криміналістики, у якій вивчаються питання підготовки і проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Основна мета даній тематиці полягає у засвоєнні понятійного апарату, розробленого в межах цього розділу криміналістики. Одержані знання є вихідними для вивчення наступних тем.

Тема 22. Організація та планування розслідування злочинів.

Інформаційна лекція

Розкриваючи сутність і значення планування розслідування злочинів, необхідно визнати його обов'язковою умовою цілеспрямованої діяльності слідчого по встановленню істини у кримінальному провадженні. Складання письмового плану розслідування - це зовнішня сторона планування. Зміст же його складає розумова діяльність слідчого, спрямована на побудову версій, визначення обставин, що підлягають встановленню, а також визначення необхідних для цього слідчих (розшукових) дій, термінів їх проведення. Обговорюючи це запитання, необхідно розглянути всі елементи планування.

Називаючи види планування надається стисла характеристика: 1) плануванню розслідування по окремому кримінальному провадженні; 2) плануванню роботи слідчого по групі кримінальних проваджень; 3) плануванню проведення окремої слідчої (розшукової) дії.

Запитання про поняття версій та їх використання як методу пізнання події минулого в розслідуванні злочинів студенти вивчали в минулому семестрі (зокрема, для використання при відшуканні слідів злочину). Тепер версії розглядаються як елемент планування розслідування злочину, що необхідно для засвоєння учбового матеріалу, виконання завдань на практичних заняттях по методиці розслідування злочинів окремих видів.

Треба усвідомити особливості планування розслідування злочину, що ведеться слідчо-оперативною групою. Надається характеристика видів письмових планів, що складаються в даному випадку (загальні та індивідуальні), принципів розподілу слідчої і оперативно-розшукової роботи між членами слідчо-оперативної групи та форми контролю її виконання.

Тема 23. Тактика огляду.

Тематична лекція

Студенти повинні засвоїти, що кожний злочин залишає в навколишньому середовищі певні сліди. Вони є носіями інформації, на основі якої можна встановити обставини злочину і осіб, що його скоїли. Огляд є слідчою (розшуковою) дією, за допомогою якої виявляються і збираються докази на основі безпосереднього сприйняття обстановки скоєння злочину, відшукання і вилучення матеріальних слідів.

Тема 24. Тактика допиту.

Тематична лекція

Допит – найбільш складна (вербальна) слідча (розшукова) дія. У залежності від особи, що допитується (її процесуального положення, віку), послідовності допитів, кількості присутніх і допитуваних осіб існують різні види допитів. При допитах можуть бути використані різноманітні прийоми, але їхнє застосування обмежене визначеними принципами: процесуальними, етичними, науковими й ін.

Допит, як і інші слідчі (розшукові) дії, складається з підготовчого, робочого і заключного етапів. Ретельна підготовка до допиту забезпечує його ефективність. Студентам необхідно засвоїти зміст підготовчого етапу. Робочий етап допиту складається з наступних стадій: попередньої (вступної), вільної розповіді, поставлення питань (питально-відповідної). На заключному етапі складається протокол допиту. Додатковими способами фіксації показань є аудио-, відеозапис.

Тема 25. Тактика пред'явлення для впізнання.

Тематична лекція

Пред'явлення для впізнання – ефективна слідча (розшукова) дія, сутністю якої є ідентифікація (встановлення тотожності) об'єкта, що показується особі, за пам'яті –

ідеальним відображенням. У залежності від об'єкта впізнання існують різні види впізнання: людини (за ознаками зовнішності, голосу і мови), речей, тварин, трупів.

У ході підготовки до заняття студентам необхідно розглянути загальні принципи проведення впізнання, які притаманні стадіям підготовки, безпосередньо пред'явлення об'єктів і фіксації результатів впізнання. Обов'язковою слідчою (розшуковою) дією, що передуює впізнанню, є допит особи, що впізнає, з метою одержання інформації про ознаки об'єкта впізнання. Підготовка до впізнання включає підбор об'єктів (статистів), однакових з об'єктом, що упізнається. Виключення складає впізнання трупів. Варто розглянути процедуру впізнання й особливості фіксації ходу і результатів впізнання.

Тема 26. Тактика обшуку.

Тематична лекція

Готуючись з курсу „Криміналістика” студенти повинні вивчити рекомендовану літературу для відповіді на контрольні запитання, звернути увагу на процесуальний порядок і тактику проведення обшуку. Треба чітко засвоїти підготовчі дії до виїзду на обшук і порядок дій після прибуття на місце обшуку.

Тема 27. Тактика слідчого експерименту

Тематична лекція.

Слідчий експеримент – складна слідча (розшукова) дія, що по цілям і особливостям проведення можна розділити на дві інших: відтворення дій, обстановки, обставин певної події та проведення необхідних дослідів чи випробувань. Необхідно засвоїти, що за цілями розрізняють наступні види слідчого експерименту: 1) встановлення можливості сприйняття будь-якого факту, явища органами почуття особи, чий свідчення перевіряються; 2) встановлення можливості здійснення будь-яких дій, у тому числі наявність в особи, яка перевіряється, визначених професійних навичок; 3) встановлення можливості існування будь-якого факту, явища, механізму події, у тому числі механізму слідоутворення. Перевірка свідчень на місці проводиться для перевірки й уточнення фактів, отриманих при допиті особи, чий свідчення перевіряються.

Загальним для обох різновидів слідчого експерименту є ретельна підготовка до його проведення. Кожний з видів слідчої (розшукової) дії характеризується особливостями тактичних прийомів, які при підготовці до заняття варто врахувати та вивчити. Фіксацію слідчого експерименту крім протоколювання варто доповнити проведенням відеозйомки, тому що в даному випадку важливе значення має фіксація динаміки цієї слідчої (розшукової) дії.

Розділ 4. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА. Криміналістична методика.

Тема 28. Поняття і структура криміналістичної методики.

Вступна лекція

Студенти повинні уявити, що криміналістична методика є заключною частиною криміналістики, яка вивчає закономірності механізму скоєння злочинів окремих видів, а також закономірності їх розслідування в цілях розробки науково обґрунтованих

рекомендацій про найбільш ефективну послідовність слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, тактичні і технічні особливості їх проведення.

Криміналістична методика вміщує загальні положення і методики розслідування злочинів окремих видів. Загальні положення - це теорія криміналістичної методики (найбільш важливі поняття, система, задачі, зв'язок з іншими частинами криміналістики і т.п.), а також наукові положення і рекомендації, які є загальними для розслідування всіх видів злочинів. Методики розслідування злочинів окремих видів - це наукові положення і рекомендації про найбільш ефективне розслідування і попередження окремих видів злочинів (програми розслідування конкретних видів злочинів).

Криміналістична методика тісно пов'язана з криміналістичною тактикою і технікою як "часткове" і "загальне", які разом утворюють єдину систему науки криміналістики.

Звертається увага на структурні елементи методики розслідування злочинів окремого виду:

- криміналістичну характеристику злочинів окремого виду;
- типові слідчі ситуації на початковому етапі розслідування і відповідні їм комплекси слідчих (розшукових) дій та особливості їх планування і проведення;
- особливості проведення слідчих (розшукових) дій на подальшому етапі розслідування;
- вивчення особистості обвинуваченого, встановлення обставин, що сприяють скоєнню злочинів даного виду і прийняття профілактичних заходів.

Тема 29. Методика розслідування вбивств.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються питання: класифікації вбивств, а також способи вбивств та характерні для них сліди; побудови версій, проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування при виявленні трупу з ознаками насильницької смерті, або частин трупу; побудова версій, проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування при заяві про зникнення людини при обставинах, що вказують на вбивство; проведення слідчих (розшукових) та інших дій на послідуєчому етапі розслідування вбивств тощо.

Тема 30. Методика розслідування зґвалтувань.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються питання: криміналістичної характеристики зґвалтувань; побудови версій, проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування в ситуації, при якій потерпіла знає злочинця; побудови версій, проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування ситуації, при якій потерпіла не знає злочинця; проведення слідчих (розшукових) дій на послідуєчому етапі розслідування зґвалтувань; вивчення особистості обвинуваченого; встановлення обставин, що сприяли зґвалтуванню та ін.

Тема 31. Методика розслідування крадіжок.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються питання: криміналістичної характеристики крадіжок державного, колективного та індивідуального майна громадян; оцінки первинної інформації про ці злочини і способи її перевірки під час прийняття рішення про відкриття кримінального провадження; типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування крадіжок і відповідні їм комплекси слідчих (розшукових) дій; особливостей тактики проведення початкових слідчих дій у справах про крадіжки; вивчення особистості обвинуваченого в скоєнні крадіжки; встановлення обставин, що сприяли скоєнню крадіжки.

Тема 32. Методика розслідування грабежів та розбоїв.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються такі питання як: криміналістична характеристика грабежів та розбоїв; дослідча перевірка інформації про грабїж чи розбїй і прийняття рішення про відкриття кримінального провадження; типові слідчі ситуації, що складаються на початковому етапі розслідування, і відповідні їм комплекси слідчих (розшукових) та інших дій; особливості планування і проведення подальшого розслідування злочинів цих видів; вивчення особи обвинуваченого в скоєнні грабежу чи розбою; встановлення обставин, що сприяли скоєнню злочину та їх усунення.

Тема 33. Методика розслідування шахрайства.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються такі питання як: криміналістична характеристика шахрайства; дослідча перевірка первісної інформації про шахрайство; відкриття кримінального провадження ; побудова версій, проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування в залежності від типової слідчої ситуації; тактика проведення окремих слідчих (розшукових) та інших дій на послідуєчому етапі розслідування шахрайства; вивчення особи обвинуваченого у шахрайстві; встановлення обставин, що сприяють шахрайству та їх усунення.

Тема 34. Методика розслідування привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються такі питання як: криміналістична характеристика розкрадань майна шляхом привласнень, розтрат та зловживання службовим положенням; побудова версій, проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування за матеріалами документальної ревізії; проведення слідчих (розшукових) та інших дій на послідуєчому етапі розслідування розкрадань майна. Призначення судово-бухгалтерської експертизи; вивчення особистості злочинця,

виявлення обставин, що сприяють розкраданню майна і прийняття профілактичних заходів.

Тема 35. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з виникненням пожеж.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються такі питання як: криміналістична характеристика підпалів і злочинних порушень правил пожежної безпеки; дослідча перевірка первісної інформації про порушення правил пожежної безпеки та відкритті кримінального провадження; типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування злочинів даної категорії; побудова версій, планування розслідування; особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій на подальшому етапі розслідування; Вивчення особи обвинуваченого. Встановлення обставин, що сприяють скоєнню злочинів даного виду та їх усунення.

Тема 36. Методика розслідування злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються такі питання як: криміналістична характеристика порушень правил безпеки руху і експлуатації транспорту; особливості перевірки первісної інформації про злочин; типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування ДТП; побудова версій, планування розслідування, комплекс слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів на початковому етапі розслідування; особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій; встановлення обставин, що сприяють скоєнню дорожньо-транспортних пригод і їх усунення.

Тема 37. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів.

Тематична лекція

У рамках тематики ретельно досліджуються такі питання як: криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами, психотропними речовинами та прекурсорами; особливості відкриття кримінального провадження. Вимоги, що пред'являються до первісного матеріалу про злочини даної категорії; слідчі (розшукові) дії на початковому етапі розслідування. Планування розслідування; слідчі (розшукові) дії на подальшому етапі розслідування; вивчення особистості обвинуваченого, встановлення обставин, що сприяють скоєнню злочинів даної категорії та застосування профілактичних заходів слідчим.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальнотеоретичні положення криміналістики												
Тема 1. Об'єкти, предмет і методи криміналістики	5	1	-			4	4	2	-			2
Тема 2. Система і задачі криміналістики	2	-	-			2	2	-	-			2
Тема 3. Криміналістич на діагностика та ідентифікація	6	1	1			4	3	-	1			2
Тема 4. Криміналістич ні версії та прогнозування	5	1	2			2	2	-	-			2
Тема 5. Використання спеціальних знань у розкритті і розслідуванні злочинів	4	1	1			2	2	-	-			2
Тема 6-7. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами органів внутрішніх справ. Використання допомоги громадськості і засобів масової	3	1	-			2	2	-	-			2

інформації												
Тема 8. Інформаційно- довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів	2	-	-			2	2	-	-			2
Разом за розділом 1	27	5	4			18	17	2	1			14
Розділ 2. Криміналістична техніка												
Тема 9. Загальні положення криміналістич ної техніки	3	1	-			2	2	-	-			2
Тема 10. Криміналістич на фотографія, звуко- і відеозапис	4	1	1			2	2	-	-			2
Тема 11. Криміналістич на трасологія	5	1	-			4	5	2	1			2
Тема 12. Сліди рук	4	1	2			2	4	-	-			4
Тема 13. Сліди ніг та інших частин тіла людини	4	1	1			2	2	-	-			2
Тема 14. Сліди транспортних засобів	6	1	1			4	3	-	-			3
Тема 15. Сліди знарядь злому та інструментів	4	1	1			2	2	-	-			2
Тема 16. Криміналістич не дослідження зброї, вибухових	6	1	2			4	4	-	-			4

речовин,пристроїв та слідів їх застосування												
Тема 17. Мікрооб'єкти, запахові сліди, вироби та матеріали як сліди злочину	4	1	1			2	2	-	-			2
Тема 18. Техніко - криміналістичне дослідження документів	6	1	2			4	4	-	-			4
Тема 19. Криміналістичне дослідження письма	4	1	4			2	4	-	-			4
Тема 20. Криміналістичне ототожнювання людини за ознаками зовнішності	4	1	1			2	4	-	-			4
Разом за розділом 2	54	12	14			32	38	2	1			47
Розділ 3. Криміналістична тактика												
Тема 21. Загальні положення криміналістичної тактики	2	2	-			-	6	2	-			4
Тема 22. Організація та планування розслідування	4	2	2			-	5	-	-			5
Тема 23. Тактика огляду	6	2	2			2	6	-	1			5
Тема 24. Тактика	6	2	2			2	7	-	-			7

розслідування привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	2	-	-			2	7	-	-			7
Тема 35. Методика розслідування злочинів, пов'язаних із виникненням пожеж	2	-	-			2	5	-	-			5
Тема 36. Методика розслідування злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту	4	-	-			4	7	-	-			7
Тема 37. Методика розслідування незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів	3	1	-			2	3	-	-			3
Разом за розділом 4	36	3	2			22	57	-	1			42
Усього годин	150	32	32			84	150	6	4			140

4. Теми семінарських занять для студентів денної форми навчання

№ З/П	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1		
1.3	Криміналістична діагностика та ідентифікація	1
1.4	Криміналістичні версії та прогнозування	2
1.5	Використання спеціальних знань у розкритті і розслідуванні злочинів	1
Розділ 2		
2.2	Криміналістична фотографія, звуко- і відеозапис	1
2.4	Сліди рук	2
2.5	Сліди ніг та інших частин тіла людини	1
2.6	Сліди транспортних засобів	1
2.7	Сліди знарядь злочину та інструментів	1
2.8	Криміналістичне дослідження зброї, вибухових речовин, пристроїв та слідів їх застосування	2
2.9	Техніко -криміналістичне дослідження документів	2
2.10	Криміналістичне дослідження письма	4
2.11	Криміналістичне ототожнювання людини за ознаками зовнішності	1
Розділ 3		
3.2	Організація та планування розслідування	1
3.3	Тактика огляду	2
3.4	Тактика допиту	2
3.5	Тактика пред'явлення для впізнання	2
3.6	Тактика обшуку	2
3.7	Тактика слідчого експерименту	2
Розділ 4		
4.2	Методика розслідування вбивств	1
4.4	Методика розслідування крадіжок	1
	Разом	32

4.1 Теми семінарських занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1		
1.3	Криміналістична діагностика та ідентифікація	1
Розділ 2		
2.11	Криміналістична трасологія	1
Розділ 3		
3.23	Тактика огляду	1
Розділ 4		
4.29	Методика розслідування вбивств	1
Разом		4

5. Завдання для самостійної роботи

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкти, предмет і методи криміналістики	4
2	Система і задачі криміналістики	2
3	Криміналістична діагностика та ідентифікація	4
4	Криміналістичні версії та прогнозування	2
5	Використання спеціальних знань у розкритті і розслідуванні злочинів	2
6-7	Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами органів внутрішніх справ	2
8	Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів	2
9	Загальні положення криміналістичної техніки	2
10	Криміналістична фотографія, звуко- і відеозапис	2
11	Криміналістична трасологія	4
12	Сліди рук	2
13	Сліди ніг та інших частин тіла людини	2
14	Сліди транспортних засобів	4
15	Сліди знарядь злочину та інструментів	2
16	Криміналістичне дослідження зброї, вибухових речовин, пристроїв та слідів їх застосування	4
17	Мікрооб'єкти, запахові сліди, вироби та матеріали як сліди злочину	2
18	Техніко-криміналістичне дослідження документів	4
19	Криміналістичне дослідження письма	2
20	Криміналістичне ототожнювання людини за ознаками зовнішності	2
21	Загальні положення криміналістичної тактики	2
22	Організація та планування розслідування	2
23	Тактика огляду	2
24	Тактика допиту	2
25	Тактика пред'явлення для впізнання	2
26	Тактика обшуку	2

27	Тактика слідчого експерименту	1
28	Поняття і структура криміналістичної методики	2
29	Методика розслідування вбивств	2
30	Методика розслідування зґвалтувань	2
31	Методика розслідування крадіжок	2
32	Методика розслідування грабежів та розбоїв	2
33	Методика розслідування шахрайства	2
34	Методика розслідування привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	2
35	Методика розслідування злочинів, пов'язаних із виникненням пожеж	2
36	Методика розслідування злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту	4
37	Методика розслідування незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів	2
	Разом	84

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкти, предмет і методи криміналістики	2
2	Система і задачі криміналістики	2
3	Криміналістична діагностика та ідентифікація	2
4	Криміналістичні версії та прогнозування	2
5	Використання спеціальних знань у розкритті і розслідуванні злочинів	2
6-7	Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами органів внутрішніх справ	2
8	Інформаційно-довідкове забезпечення розкриття і розслідування злочинів	2
9	Загальні положення криміналістичної техніки	2
10	Криміналістична фотографія, звуко- і відеозапис	2
11	Криміналістична трасологія	2
12	Сліди рук	4
13	Сліди ніг та інших частин тіла людини	2
14	Сліди транспортних засобів	3
15	Сліди знарядь злочину та інструментів	2
16	Криміналістичне дослідження зброї, вибухових речовин, пристроїв та слідів їх застосування	4
17	Мікрооб'єкти, запахові сліди, вироби та матеріали як сліди злочину	2
18	Техніко-криміналістичне дослідження документів	4
19	Криміналістичне дослідження письма	4
20	Криміналістичне ототожнювання людини за ознаками зовнішності	4
21	Загальні положення криміналістичної тактики	4
22	Організація та планування розслідування	5
23	Тактика огляду	5
24	Тактика допиту	7
25	Тактика пред'явлення для впізнання	5
26	Тактика обшуку	6

27	Тактика слідчого експерименту	5
28	Поняття і структура криміналістичної методики	4
29	Методика розслідування вбивств	7
30	Методика розслідування зґвалтувань	7
31	Методика розслідування крадіжок	6
32	Методика розслідування грабежів та розбоїв	5
33	Методика розслідування шахрайства	4
34	Методика розслідування привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	7
35	Методика розслідування злочинів, пов'язаних із виникненням пожеж	5
36	Методика розслідування злочинних порушень правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту	7
37	Методика розслідування незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів	3
	Разом	140

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом індивідуальні завдання передбачені у вигляді одної контрольної роботи за семестр.

Контрольна робота є одним із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького характеру, який сприяє закріпленню, поглибленню і узагальненню знань, одержаних студентами під час опанування ними відповідного інформаційного матеріалу з курсу „Криміналістика”.

Перед написанням контрольної роботи потрібно здійснити вивчення рекомендованих джерел, без знання яких неможливе висвітлення питань контрольної роботи. Слід мати на увазі, що крім рекомендованих кафедрою джерел необхідно ще використати також енциклопедичні та довідкові видання. При опрацюванні теми, пошуку необхідних матеріалів до написання контрольної роботи студенту доцільно буде звернутися до сторінок мережі „Internet”, які присвячені криміналістиці. При використанні таких матеріалів слід зробити відповідні посилання на сервер з якого взята відповідна інформація з датою входження на сервер, сайт.

Основні вимоги щодо змісту контрольної роботи:

а) в основу реферату треба покласти певну суму фактичних і теоретичних даних, які треба викладати згідно існуючого плану;

б) особливу увагу треба приділити пошуку необхідних нормативно-правових матеріалів, їх систематизації, з'ясуванню основних понять і термінів з досліджуваної теми.

в) наприкінці роботи, підводячи підсумок, слід узагальнити увесь викладений матеріал та зробити власні висновки щодо проблеми, яка досліджується.

Вимоги до оформлення контрольної роботи.

Контрольну роботу слід писати на листах формату А-4. Обсяг реферату не повинен перебільшувати 15 сторінок. Текст контрольної роботи повинен бути написаний розбірливо, грамотно. Титульна сторінка оформлюється згідно загальних вимог (див. вимоги до контрольної роботи). На другій сторінки треба подати план роботи, в тексті роботи слід виділити і озаглавлювати відповідні розділи плану, сторінки роботи треба пронумерувати. Шрифт роботи Times New Roman 14 пт. Інтервал між строками „Полуторний”. Відступи від краю аркуша: верхній – 2,5 см., нижній – 2,5 см., лівий – 2,5 (3) см., правий – 2 (1,5) см. 29-30 строк на аркуші, враховуючи посторінкові посилання на використані джерела. При використанні цитат або вільної анотації тих чи інших джерел у тексті роботи слід робити посилання (посторінкові або наскрізні). Висновок роботи має

містити узагальнюючі підсумки досліджуваної теми. Наприкінці роботи на окремому аркуші треба надати список використаної літератури.

Теми для контрольної роботи:

- 1.Проведення слідчих дій на послідууючому етапі розслідування згвалтувань.
- 2.Вивчення особистості обвинуваченого. Встановлення обставин, що сприяли згвалтуванню.
- 3.Криміналістична характеристика крадіжок державного, колективного та індивідуального майна громадян.
- 4.Оцінка первинної інформації про ці злочини і способи її перевірки під час прийняття рішення про порушення кримінальної справи.
- 5.Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування крадіжок і відповідні їм комплекси слідчих дій оперативно-розшукових заходів.
- 6.Особливості тактики проведення початкових слідчих дій у справах про крадіжки.
- 7.Вивчення особистості обвинуваченого в скоєнні крадіжки. Встановлення обставин, що сприяли її скоєнню.
- 8.Криміналістична характеристика грабежів і розбоїв.
- 9.Дослідча перевірка інформації про грабежі чи розбій і прийняття рішення про порушення кримінальної справи.
- 10.Типові слідчі ситуації, що складаються на початковому етапі розслідування, і відповідні їм комплекси слідчих та інших дій.
- 11.Особливості планування і проведення подальшого розслідування злочинів цих видів.
- 12.Вивчення особи обвинуваченого в скоєнні грабежу чи розбою. Встановлення обставин, що сприяли скоєнню злочину та їх усунення.
- 13.Криміналістична характеристика шахрайства.
- 14.Дослідча перевірка первісної інформації про шахрайство. Порушення кримінальної справи.
- 15.Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування залежно від типової слідчої ситуації.
- 16.Тактика проведення окремих слідчих та інших дій на наступному етапі розслідування шахрайства.
- 17.Вивчення особи обвинуваченого у шахрайстві. Встановлення обставин, що сприяють шахрайству та їх усунення.
- 18.Особливості розслідування шахрайства з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК).
- 19.Криміналістична характеристика розкрадань майна шляхом привласнень, розтрат та зловживання службовим положенням.
- 20.Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування при порушенні кримінальної справи за матеріалами документальної ревізії.
- 21.Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування при порушенні кримінальної справи за оперативними матеріалами.
- 22.Проведення слідчих та інших дій на наступному етапі розслідування розкрадань майна. Призначення судово-бухгалтерської експертизи.
- 23.Вивчення особистості злочинця, виявлення обставин, що сприяють розкраданню майна і прийняття профілактичних заходів.
- 24.Криміналістична характеристика підпалів і злочинних порушень правил пожежної безпеки.
- 25.Дослідча перевірка первісної інформації про порушення правил пожежної безпеки та порушення кримінальної справи.
- 26.Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування злочинів даної категорії.
- 27.Побудова версій, планування розслідування.
- 28.Особливості тактики проведення окремих слідчих дій на подальшому етапі розслідування.

29. Вивчення особи обвинуваченого. Встановлення обставин, що сприяють скоєнню злочинів даного виду та їх усунення.
30. Криміналістична характеристика порушень правил безпеки руху і експлуатації транспорту.
31. Особливості перевірки первісної інформації про злочин.
32. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування ДТП.
33. Побудова версій, планування розслідування, комплекс слідчих дій та оперативно-розшукових заходів на початковому етапі розслідування.
34. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій.
35. Встановлення обставин, що сприяють скоєнню дорожньо-транспортних пригод і їх усунення.
36. Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами, психотропними речовинами та прекурсорами.
37. Особливості порушення кримінальної справи. Вимоги, що пред'являються до первісного матеріалу про злочини даної категорії.
38. Слідчі та оперативно-розшукові заходи на початковому етапі розслідування. Планування розслідування.
39. Слідчі дії та інші дії на подальшому етапі розслідування.
40. Вивчення особистості обвинуваченого, встановлення обставин, що сприяють скоєнню злочинів даної категорії та застосування профілактичних заходів слідчим.

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної і наукової діяльності;
- стимулювання мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового, синтезуючого характеру);
- а також методи контролю за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття.

Методи навчання – це впорядковані способи діяльності педагога і студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. Вони реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності.

При викладанні та опануванні студентами навчальної дисципліни «Криміналістика» використовуються наступні методи навчання:

- словесні (розповідь, пояснення, лекція, бесіда);
- наочні (ілюстрація);
- практичні (вирішення кейсів).

Крім того, за рівнем самостійної розумової діяльності застосовуються методи:

- проблемного викладу;
- частково-пошуковий метод;
- дослідницький метод.

8. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних або дистанційних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку або семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий залік - форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами лекційного матеріалу, а також виконаних ними певних робіт на семінарських або дистанційних заняттях. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів за умови виконання ними всіх видів робіт, передбачених навчальним планом за семестр.

Семестровий екзамен - форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Екзамени складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. Викладач в обов'язковому порядку повинен ознайомити студентів зі змістом екзаменаційних питань, зразком екзаменаційного білету на початку вивчення навчальної дисципліни.

Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену (заліку) з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену (заліку).

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни (проходженні практики), складає 100.

Перелік питань для підсумкового та поточного контролю:

1. Механізм скоєння злочину як предмет вивчення криміналістики. Закономірні зв'язки між елементами механізму скоєння злочину.
2. Діяльність з розслідування злочинів як предмет вивчення криміналістики. Закономірності розслідування злочинів.
3. Методи криміналістики, що використовуються при розслідуванні злочинів.
4. Система науки криміналістики.
5. Значення криміналістики в системі професійної підготовки юриста.
6. Поняття криміналістичної діагностики та її значення в розслідуванні злочинів.
7. Поняття криміналістичної ідентифікації як методу пізнання і одержання доказів при розслідуванні злочинів.
8. Об'єкти ідентифікації та їх ознаки. Види ідентифікації.

9. Встановлення групової належності об'єкту та його доказове значення.
10. Поняття версії як методу пізнання при розкритті і розслідуванні злочинів. Види версій.
11. Правила побудови версій.
12. Аналіз версій (виведення наслідків).
13. Правила перевірки версій.
14. Використання версій при плануванні розслідування, проведенні окремих слідчих дій.
15. Прогнозування посткримінальної поведінки злочинця, поведінки підозрюваного (обвинуваченого) під час розслідування злочину.
16. Поняття спеціальних знань і обізнанної особи. Процесуальна і непроцесуальна форми використання спеціальних знань у розкритті і розслідуванні злочинів.
17. Взаємодія слідчого і спеціаліста при проведенні окремих слідчих дій.
18. Поняття судової експертизи та її види. Система експертних установ в Україні.
19. Правові основи і форми взаємодії слідчого з оперативно-розшуковими та іншими службами органів внутрішніх справ.
20. Зміст взаємодії слідчого з оперативно-розшуковими та іншими службами органів внутрішніх справ.
21. Використання в процесі розслідування злочину інформації, одержаної оперативно-розшуковим шляхом.
22. Залучення громадськості і засобів масової інформації до розслідування і попередження злочинів. Поняття і задачі кримінального обліку (реєстрації). Об'єкти реєстрації.
23. Види обліків, що ведуться підрозділами органів внутрішніх справ. Їх відомчо-правова регламентація.
24. Взаємодія слідчого, органу дізнання з підрозділами, що ведуть обліки. Використання облікової інформації.
25. Міждержавні обліки і можливості їх використання при розкритті і розслідуванні злочинів.
26. Криміналістична техніка як складова частина науки криміналістики.
27. Комплекти технічних засобів, що використовуються слідчим, органом дізнання, експертом-криміналістом при проведенні слідчих дій.
28. Види і способи фотографування при огляді місця події та проведенні інших слідчих дій.
29. Правила використання звукозапису при проведенні окремих слідчих дій.
30. Правила використання відеозапису при проведенні окремих слідчих дій.
31. Поняття трасології. Об'єкти дослідження в трасології: сліди-відбитки, механізм утворення слідів.
32. Технічні засоби та прийоми пошуку, виявлення, фіксації, вилучення, пакування та дослідження слідів-відбитків та предметів-слідносіїв.
33. Ідентифікаційні та діагностичні задачі, які вирішуються трасологічними дослідженнями.
34. Сліди рук та їх значення при розслідуванні злочинів.
35. Прийоми і технічні засоби виявлення і вилучення слідів рук при огляді місця події, окремих речових доказів.
35. Правила описання слідів рук у протоколі огляду.
37. Види слідів ніг і других частин тіла людини, їх значення в розслідуванні злочинів.
38. Види слідів транспортних засобів та їх значення в розслідуванні злочинів.
39. Прийоми виявлення та фіксації слідів транспортних засобів.
40. Призначення трасологічної експертизи по слідах транспортних засобів.
41. Види слідів знарядь зламу та інструментів, їх значення в розслідуванні злочинів.
42. Прийоми виявлення та фіксації слідів знарядь зламу та інструментів при огляді

місця події.

43. Використання слідів знарядь зламу, вилучених з місця події, в криміналістичних обліках.
44. Сліди застосування вогнепальної зброї при скоєнні злочину та їх значення при розслідуванні. Судова балістика як розділ криміналістики.
45. Правила огляду вогнепальної зброї та слідів його застосування на місці події, фіксації та вилучення.
46. Сліди застосування вибухових речовин та пристроїв при скоєнні злочинів.
47. Правила огляду і фіксації огляду холодної зброї. Експертиза холодної зброї.
48. Поняття мікрооб'єктів (мікрочастинок), їх види та значення в розслідуванні злочинів.
49. Можливості використання запахових слідів у розкритті та розслідуванні злочинів.
50. Види матеріалознавчих експертиз.
51. Поняття документів, їх види і значення при розслідуванні злочинів.
52. Правила огляду документів - речових доказів.
53. Ознаки внесення змін у текст документів (підчистка, дописка, правлення).
54. Поняття почерку та його значення при розслідуванні злочинів.
55. Діагностичні та ідентифікаційні питання, що вирішуються при дослідженні почерку.
56. Підготовка та призначення почеркознавчої експертизи.
57. Поняття письмової мови та її ознаки.
58. Підготовка і призначення авторознавчої експертизи.
59. Класифікація ознак зовнішності людини.
60. Метод словесного портрету та його значення.
61. Виготовлення суб'єктивних портретів.
62. Підготовка і призначення портретно-криміналістичної експертизи.
63. Криміналістична тактика як складова частина науки криміналістики.
64. Поняття тактичної задачі розслідування і засобів її вирішення (тактичного прийому, тактичної операції).
65. Тактика слідчих дій та її співвідношення з процесуальним порядком їх проведення.
66. Поняття слідчої ситуації і тактичного рішення. Тактичний ризик.
67. Взаємозв'язок криміналістичної тактики і техніки в розслідуванні злочинів.
68. Механізм відображення злочину в навколишній матеріальній обстановці. Види слідів.
69. Поняття огляду і його значення як способу одержання доказів. Види огляду.
70. Підготовка огляду місця події. Склад слідчо-оперативної групи.
71. Стадії огляду місця події. Тактичні задачі огляду.
72. Негативні обставини та їх значення в розслідуванні.
73. Фіксація результатів огляду місця події.
74. Поняття допиту і його види на досудовому слідстві.
75. Критерії (принципи) допустимості тактичних прийомів допиту.
76. Підготовка допиту.
77. Структура допиту.
78. Фіксація результатів допиту.
79. Пред'явлення для впізнання як засіб одержання доказів. Його види.
80. Загальні правила пред'явлення для впізнання.
81. Підготовка до пред'явлення для впізнання.
82. Тактичні особливості пред'явлення для впізнання людини за динамічними ознаками.
83. Особливості пред'явлення для впізнання об'єктів по фотознімках.
84. Фіксація результатів пред'явлення для впізнання.
85. Обшук і виїмка як засоби одержання доказів при розслідуванні злочинів.
86. Підготовка до обшуку в приміщенні, складання плану.

- 87.Проведення особистого обшуку.
- 88.Тактичні прийоми виявлення місця приховування.
- 89.Особливості підготовки і проведення виїмки.
- 90.Фіксація результатів обшуку і виїмки.
- 91.Відтворення обстановки і обставин події як спосіб перевірки і одержання доказів. Його види.
- 92.Тактичні правила перевірки показань на місці.
- 93.Слідчий експеримент як різновид відтворення обстановки і обставин події. Види слідчого експерименту.
- 94.Тактичні правила підготовки і проведення слідчого експерименту.
- 95.Фіксація ходу і результатів відтворення обстановки і обставин події.
- 96.Поняття криміналістичної методики, її структура і місце в системі криміналістики.
- 97.Структура методики розслідування злочинів окремого виду.
- 98.Криміналістична характеристика злочинів окремого виду та її значення для розслідування.
- 99.Типові слідчі ситуації і їх роль у побудові методик розслідування злочинів окремих видів.
- 100.Поняття, види і значення планування розслідування злочинів.
- 101.Версії та їх місце в плануванні розслідування злочину. Структура письмового плану розслідування.
- 102.Планування роботи слідчого за групою кримінальних справ.
- 103.Організаційні засади взаємодії слідчого з оперативними та іншими підрозділами органів внутрішніх справ. Особливості планування розслідування злочину, що ведеться слідчо-оперативною групою.
- 104.Класифікація вбивств. Способи вбивств та характерні для них сліди.
105. Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування при виявленні трупу з ознаками насильницької смерті, або частин трупу.
- 106.Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування при заяві про зникнення людини при обставинах, що вказують на вбивство.
- 107.Проведення слідчих та інших дій на послідууючому етапі розслідування вбивств.
- 108.Криміналістична характеристика зґвалтувань.
- 109.Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування в ситуації, при якій потерпіла знає злочинця.
- 110.Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування ситуації, при якій потерпіла не знає злочинця.
- 111.Проведення слідчих дій на послідууючому етапі розслідування зґвалтувань.
- 112.Вивчення особистості обвинуваченого. Встановлення обставин, що сприяли зґвалтуванню.
- 113.Криміналістична характеристика крадіжок державного, колективного та індивідуального майна громадян.
- 114.Оцінка первинної інформації про ці злочини і способи її перевірки під час прийняття рішення про порушення кримінальної справи.
- 115.Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування крадіжок і відповідні їм комплекси слідчих дій оперативно-розшукових заходів.
- 116.Особливості тактики проведення початкових слідчих дій у справах про крадіжки.
- 117.Вивчення особистості обвинуваченого в скоєнні крадіжки. Встановлення обставин, що сприяли її скоєнню.
- 118.Криміналістична характеристика грабежів і розбоїв.
- 119.Дослідча перевірка інформації про грабежі чи розбій і прийняття рішення про порушення кримінальної справи.

120. Типові слідчі ситуації, що складаються на початковому етапі розслідування, і відповідні їм комплекси слідчих та інших дій.
121. Особливості планування і проведення подальшого розслідування злочинів цих видів.
122. Вивчення особи обвинуваченого в скоєнні грабежу чи розбою. Встановлення обставин, що сприяли скоєнню злочину та їх усунення.
123. Криміналістична характеристика шахрайства.
124. Дослідча перевірка первісної інформації про шахрайство. Порушення кримінальної справи.
125. Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування залежно від типової слідчої ситуації.
126. Тактика проведення окремих слідчих та інших дій на наступному етапі розслідування шахрайства.
127. Вивчення особи обвинуваченого у шахрайстві. Встановлення обставин, що сприяють шахрайству та їх усунення.
128. Особливості розслідування шахрайства з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК).
129. Криміналістична характеристика розкрадань майна шляхом привласнень, розтрат та зловживання службовим положенням.
130. Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування при порушенні кримінальної справи за матеріалами документальної ревізії.
131. Побудова версій, проведення слідчих та інших дій на початковому етапі розслідування при порушенні кримінальної справи за оперативними матеріалами.
132. Проведення слідчих та інших дій на наступному етапі розслідування розкрадань майна. Призначення судово-бухгалтерської експертизи.
133. Вивчення особистості злочинця, виявлення обставин, що сприяють розкраданню майна і прийняття профілактичних заходів.
134. Криміналістична характеристика підпалів і злочинних порушень правил пожежної безпеки.
135. Дослідча перевірка первісної інформації про порушення правил пожежної безпеки та порушення кримінальної справи.
136. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування злочинів даної категорії.
137. Побудова версій, планування розслідування.
138. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій на подальшому етапі розслідування.
139. Вивчення особи обвинуваченого. Встановлення обставин, що сприяють скоєнню злочинів даного виду та їх усунення.
140. Криміналістична характеристика порушень правил безпеки руху і експлуатації транспорту.
141. Особливості перевірки первісної інформації про злочин.
142. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування ДТП.
143. Побудова версій, планування розслідування, комплекс слідчих дій та оперативно-розшукових заходів на початковому етапі розслідування.
144. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій.
145. Встановлення обставин, що сприяють скоєнню дорожньо-транспортних пригод і їх усунення.
146. Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами, психотропними речовинами та прекурсорами.
147. Особливості порушення кримінальної справи. Вимоги, що пред'являються до первісного матеріалу про злочини даної категорії.
148. Слідчі та оперативно-розшукові заходи на початковому етапі розслідування. Планування розслідування.

149.Слідчі дії та інші дії на подальшому етапі розслідування.

150.Вивчення особистості обвинуваченого, встановлення обставин, що сприяють скоєнню злочинів даної категорії та застосування профілактичних заходів слідчим.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Поточний контроль (Денна форма навчання)																			Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1-4																					
T3,	T4	T5	T10	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T22	T23-26	T27	T29	T31	Кон тро льн а роб ота	60	40	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6			

Заочна форма навчання

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповідь на семінарському занятті – 15:

Поточний контроль, контрольна робота				Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота	Разом		
T1	T2	30	60	40	100
30					

Критерії оцінювання навчальних досягнень студента

Упродовж навчального року успішність студента визначається шляхом оцінювання засвоєння ним матеріалу окремо за кожен розділ. Наприкінці семестру викладачем проводиться підсумкове оцінювання академічної успішності студента. Оцінка виставляється як сума балів, отриманих студентом за різними видами навчальної діяльності (участь у семінарах – до 4 балів за участь у всіх семінарах, виконання практичних завдань – до 4 балів за повне та вірне виконання разом із доповненням, підготовка рефератів – до 5 балів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт – до 3 балів, поточних контрольних робіт – до 10 балів), а також за результатами підсумкового контролю (іспиту, який складається під час зимової сесії – 40 балів).

Семінарське заняття – вид навчального заняття (може проводитись у дистанційній формі), на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем (як правило, в межах плану заняття). На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію та ін.

Рекомендується певний порядок підготовки до семінарського заняття: ознайомитися з питаннями, які заплановано розглянути на даному занятті; звернутися до конспекту лекцій, вказівок лектора щодо особливостей вивчення теми; опрацювати рекомендовану для вивчення літературу, законспектувати окремі положення, що стосуються питань теми; засвоїти поняття, які є основними (опорними) для цієї теми; продумати кожне питання, яке виноситься на обговорення, план відповіді.

№ п/п	Вид роботи	Оцінка (у балах, min-max)	Примітки
1.	Складання іспиту	0-40	Семестровий залік та екзамен складаються під час літньої та зимової екзаменаційної сесії і проводяться в письмовій формі.
2.	Написання контрольної роботи (Заочна форма навчання)	0-6 0-30	Контрольна робота виконується за вказівкою викладача
3.	Робота в аудиторії (виступ на семінарі, доповідь рішення завдання на практичному занятті тощо)	1-3 (Денная форма навчання) 0-30 (Заочна форма навчання)	Максимальна кількість балів за роботу в аудиторії за кожний семестр – 60 балів
4.	Доповнення відповіді на семінарі	0-1	Максимальна кількість балів за доповнення протягом семестру – 10 балів.

Знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

– "відмінно" – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– "добре" – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– "задовільно" – студент в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру,

виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

– "незадовільно" – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом року	Чотирирівнева шкала оцінювання
90-100	Відмінно
70-89	Добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна

1. Алексеев О. О. Розслідування окремих видів злочинів. [текст] : навч. посіб. / Алексеев О. О., Весельський В. К., Пясковський В. В. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 278 с.
2. Бахін В.П., Гора І.В., Цимбал П.В. Криміналістика: Курс лекцій. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2010.-243с.
3. Біленчук П.Д., Гель А.П. Основи криміналістичної тактики: Курс лекцій. – Вінниця: Вінницька філія МАУП, 2001..
4. Берназ В.Д. Особливості використання знань психології під час розслідування злочинів, пов'язаних з наркобізнесом // Науковий вісник Юридичної академії МВС. – 2003. – Спец. випуск № 1. – С. 295-300.
5. Борідько О.А., Парасочкіна К.В., Пономаренко Г.О. Тактика слідчих оглядів: Навчальний посібник. – Херсон: Видавець Чуєв С.М., 2006. – 72 с.
6. Гора І.В. Використання спеціальних знань адвокатом:наук.практ. посібник \Гора І.В.Академія адвокатури України.- Київ : Прецедент, 2013.- 62с.
7. Карпов Н.С. Теоретичні основи та практика використання передового досвіду органів внутрішніх справ у протидії злочинній діяльності / Під наук. ред. В.П. Бахіна / Монографія. – К.: НАВСУ, 2003. – 124 с.
8. Клименко Н.І.Судова експертології :курс лекцій\ Н.І.Клименко.-Київ, 2007.-521с.
9. Комаха В. О. Слідчий огляд: сутність, види, тактика проведення огляду місця події і тактика використання техніко-криміналістичних засобів та спеціальних знань : монографія / В. О. Комаха. – Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2004. – 396 с.
10. Корж В.П. Розслідування окремих видів злочинів: навчально-методичний посібник/ В.П.Корж -Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2012.-508с. (Серія »Бібліотека криміналіста«)
11. Корж В.П. Огляд місця події:процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. Посіб. Для слідчих, прокурорів, поліцейських патрульної та кримінальної поліції\ В.П.Корж.- Харків:Золоті сторінки, 2017.-216 с . (серія» Бібліотека криміналіста«).
12. Корж В.П. Огляд місця події:процесуальні підстави, криміналістичні рекомендації, тактичні правила – 2-е видання . Науко-практичний посібник для слідчих, прокурорів, поліцейських патрульної та кримінальної поліції. – Харків: 2019 – 224 с. (серія» Бібліотека криміналіста«).

13. Корж В.П. Деякі дискусійні питання щодо сучасного розвитку науки криміналістики. Криміналістика і судова експертиза: міжвід .наук. зб.-Київ: вид-во Ліра К.2018.-вип.63.ч.1. с.27-36
14. Корж В.П. Проблемні питання використання нових (нетрадиційних) методів в розкритті та розслідуванні окремих видів злочинів Теорія та практика протидії злочинності : зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. – С. 89–91
15. Корж В.П. Використання слідчим криміналістичної характеристики вбивств « на замовлення» при огляді місця події .Зб.міжнар. наук.-практ. конф.» Актуальні проблеми кримінального процесу та криміналістики»(м. Харків, 29 жовт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. , Ташкент.держ. юрид. ун-т., 2021, с. 108-111.
16. Корж В.П. Використання знання криміналістичної характеристики при розслідуванні вбивств на» замовлення».- Збірник «Криміналістика та судова експертиза» випуск 64,-2019., с.241-250.
17. Карпов Н. С. Злочинна діяльність: Монографія / Карпов Н. С. - Київ, 2004. - 307 с.
18. Користін О. Є. Визначення шкоди (збитків) завданої злочинами, які вчиняються у сфері інтелектуальної власності: Метод. рек. / Користін О. Є., Герасименко Л. В., Тома Р. П. – К. : КНУВС, 2008. – 40 с.
19. Котюк І. І. Теорія судового пізнання: Монографія / І. І. Котюк. – К., 2006. – 435 с.
20. Криміналістика : підручник / [В. Д. Берназ, В. В. Бірюков, А. Ф. Волобуєв]; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2011.
21. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 2 / [А.Ф. Волобуєв, М.В. Даньшин, А.В. Іщенко та ін.] ; за заг. ред. А.Ф. Волобуєва, Р.Л. Степанюка, В.О. Малярової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 312 с.
22. Криміналістика. Академічний курс : підручник / Т. В. Варфоломеєва, В. Г. Гончаренко, В. І. Бояров [та ін.]. – К.: Юрінком Інтер, 2011.
23. Кришевич О.В. Застосування тактичних прийомів для вирішення конфліктів на допиті // Право України. – 2001. – №3. – С. 66-68. Кузьмічов В.С., Прокопенко Г.І. Криміналістика: Навчальний посібник / За заг. ред. В.Г. Гончаренка та Є.М. Моїсеєва. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
24. Лісогор В.Г. Тактичні прийоми збереження таємниці досудового слідства під час проведення обшуку // Науковий вісник Юридичної академії МВС. – № 3. – 2004. – С. 334-338.
25. Лук'янчиков Є.Д. Методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів: Монографія. – К.: НАВСУ, 2005. – 360 с.
26. Лук'янчиков Є.Д. Пред'явлення для впізнання при розслідуванні насильницьких злочинів // Бюлетень з обміну досвідом роботи МВС України. – 2001. – №131. – С. 3-6.
27. Лук'янчиков Є.Д. Психологічний контакт і психологічний вплив у тактиці провадження слідчих дій // Бюлетень з обміну досвідом роботи МВС України. – 2002. – №138.
28. Лук'янчиков Є.Д. Виклик на допит: правові, організаційні, тактичні аспекти // Наук. вісник НАВСУ. – 2003. - №2. – С. 228-232.
29. Лук'янчиков Б.Є., Лук'янчикова В.Є. Освідування у справах про злочини, пов'язаних з незаконним бігом наркотиків // Тези доповідей науково-практичної конференції „Теорія та практика застосування чинного кримінального і кримінально-процесуального законодавства у сучасних умовах”. Ч.2: НАВСУ. – 2002. – С. 31

30. Лук'янчиков, Б.Є. Вневидові методики розслідування злочинів як напрямок удосконалення криміналістичної методики : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. – К., 2001. - 19 с
31. Лисиченко В. К. Основи подолання протидії розслідуванню корисливо-насильницьких злочинів, вчинених організованими групами, злочинними організаціями: Навч. посібник / В. К. Лисиченко, В. М. Шехавцов. – Луганськ : РВВ МВС, 2004. - 174 с.
32. Макаренко Є.І. Вступ у криміналістику: Навчальний посібник. – Д.: Академія митної служби. – 2000. – 194 с
33. Макаренко Є.І., Негодченко О.В., Тertiшник В.М. Огляд місця події. Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: ДЮІ МВС України, 2001.
34. Макаренко Є.І., Негодченко О.В., Тertiшник В.М. Експертизи на досудовому слідстві: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: ДЮІ МВС України, 2001.
35. Макаренко Є.І., Тertiшник В.М. Розшук і затримання осіб, підозрюваних у наркобізнесі. Навчальний посібник. – Д.: Юридична академія МВС, 2003. – 124 с.
36. Макаренко Є.І., Негодченко О.В., Тertiшник В.М. Експертизи на досудовому слідстві: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: ДЮІ МВС України, 2001.
37. Макаренко Є.І. Тактика перевірки й уточнення показань на місці: Лекція. – Дніпропетровськ: Юридична академія МВС, 2004. – 12 с.
38. Мотлях О. І. Поліграф: наукова природа походження, нормативно-правове регулювання та допустимі межі застосування : Монографія. / Мотлях О. І. – К. : «Освіта України», 2012. – 394 с.
39. Настільна книга слідчого / М.І. Панов, В.Ю.Шепітько, В.О.Коновалова [та ін.] – 3-те вид; переробл. і доповн. – К. : Ін Юре, 2011. – 736 с.
40. Негласні слідчі (розшукові) дії [Текст] : курс лекцій / [Никифорчук Д. Й., Ніколаюк С. І., Поливода В. В. та ін.] ; за заг. ред. Д. Й. Никифорчука. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 124 с.
41. Никифорчук Д. Й. Контроль за вчиненням злочину та його форми як засіб збору доказів за новим кримінальним процесуальним кодексом України / Д. Й. Никифорчук, М. М. Корчовий // Сучасні проблеми юридичної науки – 2012 : матеріали міжнародної науково-практичної конференції [«Сучасні проблеми юридичної науки – 2012»], (Київ, 14 грудня 2012 р.) – К., 2013. – С. 411-415.
42. Одерій О. В. Основи методики розслідування вбивств на замовлення та вбивств, учинених під час здійснення релігійних ритуалів: монографія / О. В. Одерій, А. О. Шульга. – Донецьк: ДЮІ ЛДУВС ім. Дідоренка, 2011. – 328 с.
43. Олішевський О. В. Організація розслідування злочинів в органах внутрішніх справ [криміналістичний аспект] : [моногр.] / Олішевський О. В. – Харків : Кримінологічна асоціація України; ФОП Ніконова, 2011. – 206 с.
44. Оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні : [навчально-практичний посібник] / С. С. Кудінов, Р. М. Шехавцов, О. М. Дроздов, С. О. Гриненко. – Х. : «Оберіг», 2013. – 344 с.
45. Письменний Д. П. Розслідування злочинів слідчо-оперативною групою: правові й організаційні засади : [Монографія] / Д. П. Письменний, В. М. Федченко. – Д. : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 204 с.
46. Попов, Г.В. Виявлення схованок при проведенні обшуку // Використання сучасних досягнень криміналістики у боротьбі зі злочинністю . - 2007. - С.67-71.

47. Протидія злочинам у сфері інтелектуальної власності: (ст.ст.176, 177, 227, 229 КК України) / [Николаюк С. І., Никифорчук Д. Й., Тома Р. П., Барко В. І.]. - К. : КНТ, 2006. – 192 с.
48. Протидія злочинам, що вчиняються у сфері обігу підакцизних товарів: (ст.ст. 204, 216 КК України): Науково-практичний посібник / [Николаюк С. І., Никифорчук Д. Й., Тома Р. П., Барко В. І.]. – К. : КНТ, 2006. – 132 с.
49. Саїнчин О. С. Розслідування умисних вбивств : теорія та практики : монографія / Саїнчин О. С. – Одеса : СПД Бровкін О.В., 2012. – 408 с.
50. Сакало В. О. Тактика злочинної діяльності: поняття та сутність : навч.посіб. / Сакало В. О. – К. : Знання України, 2004. – 80 с.
51. Салтевський М.В Криміналістика. Підручник:. У 2ч. – Харків: Консум, 2001.
52. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): Підручник. – К.: Кондор, 2005. - 586 с
53. Сафронов С. О. Методика розслідування умисного заподіяння тяжких і середньої тяжкості тілесних ушкоджень: науково-практичний посібник / Сафронов С. О. – Х. : С.А.М., 2003. – 176 с.
54. Сінчук, В.Л. Розслідування вбивств: шляхи вдосконалення : Монографія. – Х.:Харків юридичний, 2005. - 288 с.
55. Снігерьев, О.П. Умисні вбивства. Попередження та розкриття : практ. посіб.. – К.:КНТ, 2005. - 100 с.
56. Чаплинський К.О. Організація і тактика слідчих дій при розслідуванні злочинів, учинених організованими злочинними угрупованнями: Монографія – Д.: Юридична академія МВС, 2004.
57. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: Монографія – Д.: Юридична академія МВС, 2006.
58. Чаплинський К.О. Тактика пред'явлення для впізнання при розслідуванні злочинів проти життя, здоров'я, волі та статевої недоторканості особи: Навчально-практичний посібник. – Дніпропетровськ: УМВС України в Дніпропетровській області; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2007. – 94 с.
59. Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації : монографія / В. М. Шевчук. – Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2013. – 440 с.
60. Шеремет А. П. Криміналістика: Навч. посібник / Шеремет А. П. - Київ: Центр навч. літератури, 2005. - 471 с
61. Шеремет, А.П. Розслідування та запобігання вбивствам : навч. посіб.. – Чернівці:Наші книги, 2008. - 248 с
62. Щербаковський М.Г.Проведення та використання експертиз у кримінальному провадженні: монографія.ЩербаковськийМ.Г.- Харків: В деле.,2015.-560 с.
63. Щур, Б.В. Заходи усунення протидії розслідування злочинів у системі окремої криміналістичної методики //Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична . – 2010 . – № 4. – С.394-410.
64. Щур, Б.В. Криміналістична методика як предмет криміналістики: поняття та структурні елементи //Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична . – 2010 . – № 3. – С.328-339.

1. Берназ В.Д. Сучасні психологічні можливості пошуково-доказової роботи слідчого // Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю. – Запоріжжя. – 2002. – Ч.2. – С. 7
2. Вбивства на замовлення: попередження та розкриття : курс лекцій. – К.:КНТ, 2009. – 160 с.
3. Весельський В.К., Кузьмічов В.С., Мацішин В.С., Старушкевич А.В. Особливості провадження допиту підозрюваного (обвинуваченого) з метою недопущення тортур та інших порушень прав людини: Посібник. – К.: НАВСУ, 2004
4. Використання сучасних досягнень криміналістики у боротьбі зі злочинністю: Матер, міжвуз. Науково-практ. конф. студентів, курсантів і слухачів (12.04.02) / Донецьк. ін-т. внутр. справ МВС України. - Донецьк, 2002. – 485 с.
5. Відеозапис слідчих дій. – Методичні рекомендації: Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр Управління МВС України в Дніпропетровській області. – Дніпропетровськ, 2004
6. Джужа О.М., Іващенко В.О. Проблеми протидії секс-бізнесу (кримінологічні та кримінально-правові аспекти): Науково-практичний посібник / МВС України. – К.: НАВСУ, 2000.
7. Зарубей В.В. Організація і тактика розкриття та розслідування квартирних крадіжок, вчинених іноземцями: : Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. – К., 2005.
8. Здоровко С.Ф. Типові тактичні операції при розслідуванні вбивств, вчинених організованими злочинними групами: Метод. рекомендації. – Харків, 2002.
9. Карпов Н.С., Євдокіменко С.В. Злочинна діяльність / Наукове видання під ред. В.П. Бахіна. – К., 2001.
10. Карпов Н.С. Злочинна діяльність: Монографія. – К.: Вид-во Семенко серія, 2004. – 310 с.
11. Законодавче забезпечення оперативно-розшукової діяльності. Збірник нормативно-правових актів / Упорядники: І.В. Сервецький, С.І. Ніколаюк, Р.О. Коніжай, В.І. Лазутко, О.М. Юрченко. – К.: НАВСУ, 2001
12. . Клименко Н. Судове почеркознавство і його сучасні можливості / Н. Клименко // Право України. – 2005. – № 4. – С. 70-74.
13. Корж В.П Проблеми протидії застосування сучасних корупційних виборчих технологій в Україні // Вибори та демократія, 2011 - №3-4, - с.32-41
14. Корж В.П Актуальні питання розслідування економічних злочинів // Вісник фінансово-юридичної академії. – Ірпінь, 2012. – №11
15. Корж В.П Система криміналістики: історичні аспекти і тенденції розвитку: Матеріали міжнародної-науково-практичної конференції «Реформування кримінального провадження в Україні: кримінальні, кримінально-процесуальні та криміналістичні аспекти», Ірпінь, Університет ДФС, 2019.- с.11-21.
16. Лазутко В.І., Сервецький І.В., Шеломенцев В.П. Організація і тактика оперативно-технічного документування: Монографія / За ред. Я.Ю. Кондратьєва. – К.: НАВСУ, 2000.
17. Лисиченко В.К., Когутич І.І. Негативні обставини та їх значення в розслідуванні злочинів: Монографія. – К.: ДІА, 2002.
18. Лісогор В.Г. Криміналістичне забезпечення збереження таємниці досудового слідства: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / НАВС України. – К., 2003. – 20 с.
19. Лісогор В.Г. Криміналістичне забезпечення збереження таємниці досудового слідства: Науково-практичний посібник. – Д.: Юрид. академія МВС. – 2005. – 156 с.
20. Лускатов О.В. Особливості розслідування злочинів минулих років: Лекція. – Д.:

Юридична академія МВС, 2003. – 36 с.

21. Лускатов О.В. Методика розслідування ухилень від сплати податків: Лекція. – Д.: Юридична академія МВС, 2003. – 32 с.
22. Лускатов О.В. Методика розслідування злочинів проти громадської безпеки: Лекція. – Д.: Юридична академія МВС, 2003. – 88 с.
23. Луцик А. Межі психологічного впливу на допитах // Вісник прокуратури. – 2002. – №3. - С. 93-95
24. Методичні рекомендації щодо пред'явлення для впізнання на попередньому слідстві № 5483/Кл: Головне слідче управління МВС України; НАВС України. – К., 2001. – 32 с.
25. Методика експертизи об'єктів авторського та суміжних прав: (Загальна частина) / ДНДЕКЦ МВС України. НДІ інтелектуальної власності акад. Правових наук України, Уклад. К. М. Ковальов, І. П. Дорохіна, М. В. Мельников. - К., 2007. - 45 с.
26. Організація роботи по виявленню, викриттю та попередженню злочинів в економічній сфері. Агропромисловий комплекс: Навчальний посібник / За ред. М.В. Джиги, Я.Ю. Кондратьєва. – К.: НАВСУ, 2000.
27. Методичні рекомендації щодо пред'явлення для впізнання на попередньому слідстві № 5483/Кл: Головне слідче управління МВС України; НАВС України. – К., 2001. – 32 с.
28. Методика експертизи об'єктів авторського та суміжних прав: (Загальна частина) / ДНДЕКЦ МВС України. НДІ інтелектуальної власності акад. Правових наук України, Уклад. К. М. Ковальов, І. П. Дорохіна, М. В. Мельников. - К., 2007. - 45 с.
29. Методичні рекомендації щодо кваліфікації та розслідування злочинів проти життя та здоров'я особи (умисні вбивства та заподіяння тяжких тілесних ушкоджень) для практичних працівників органів дізнання та досудового слідства. – Львів:ЛьвДУВС, 2009. - 80 с.
30. Організація роботи по виявленню, викриттю та попередженню злочинів в економічній сфері. Агропромисловий комплекс: Навчальний посібник / За ред. М.В. Джиги, Я.Ю. Кондратьєва. – К.: НАВСУ, 2000.
31. . Разумова, А.Е. Деякі аспекти застосування спеціальних знань при підготовці до обшуку //Право і безпека . - 2005 . - № 4. - С.107-110
32. Сафронов С. Тактика проведення відтворення обстановки та обставин події при розслідуванні тілесних ушкоджень: її особливості // Право України. – 2001. – №1. – С. 64-67с.
33. Сокиран Ф.М. Сучасні концепції психологічного впливу на досудовому слідстві: Монографія / НАВСУ; В.Г. Гончаренко, ред. – К.: НВТ “Правник”, 2002
34. Стратонов В.М. Відтворення обстановки і обставин події як метод пізнання під час розслідування злочинів: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України. – Х., 2001.
35. Стахівський С.М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування. Монографія. – К., 2005. – 272 с.
36. Сандрачук, А.А. Деякі особливості тактики проведення обшуку та виїмки при розслідуванні шахрайства з об'єктами нерухомості, що перебувають у приватній власності //Південноукраїнський правничий часопис . - 2008 . - № 4. - С.204-206.
37. Строков, І.В. Окремі проблеми проведення обшуку //Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ . - 2001 . - №14//№14. - С. 15-22.

38. Тертишник В.М. Гарантії істини та захисту прав і свобод людини в кримінальному процесі: Монографія. – Дніпропетровськ: Юридична академія МВС України, Арт-Прес, 2002.
39. Федченко В.М. Розслідування злочинів слідчою та слідчо-оперативною групою: правові та організаційні засади: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / НАВСУ. – К., 2005
40. Швець, О.Л. Виявлення неправди під час провадження відтворення обстановки та обставин події (у формі слідчого експерименту) //Криміналістичний вісник . – 2009 . – № 1. – С.165-172.
41. Якимовський, М.М. Використання науково-технічних засобів при проведенні обшуку в ході розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом //Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ . - 2006 . - № 6. - С. 131-137.
42. Юсупов В.В. Організація і тактика перевірки алібі у досудовому слідстві: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09 / НАВСУ. – К., 2005

Інформаційні ресурси

1. Адвокатура: <http://advocatura.kiev.ua>
2. Вісник НАДУ: <http://www.academy.kiev.ua/visnadu.html/>
3. Вісник прокуратури: <http://www.gpu.gov.ua/control/uk/publish/article/infoartid/>
4. Іменем закону: <http://www.imzak.org.ua/index.php/presentation/>
5. Інтернет-адвокат: <http://www.ia.org.ua/>
6. Криминал експрес: <http://www.crim.delovoy.com>